

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/39/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3111223288
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2012:3111223288.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudkýň JUDr. Aleny Záhumenskej a JUDr. Viery Škultétyovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti H.: H. E., nar. XX.XX.XXXX a V. P., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny V., deti rodičov A.. C. H., bytom V., A.. S. XXX/XX a B. H., bytom V., A.. S. XXX/XX, zastúpeného E.. K. D., advokátom, so sídlom v V., E. X, o návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 1. marca 2012, č.k. 32P/266/2011-43, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh otca, ktorým sa domáhal zníženia výživného pre mal. deti H. E. a V. P., keď na základe výsledkov vykonaného dokazovania mal za preukázané, že návrh otca na zníženie výživného nebol podaný dôvodne. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukazoval na tú skutočnosť, že pri poslednom rozhodovaní o určení výšky výživného bol mal. H. E. žiakom základnej školy a mal. V. P. mala X rokov. V súčasnosti sú obe mal. deti žiakmi základnej školy a ich potreby prirodzeným spôsobom narástli, čím sa matke zvýšili výdavky s ich potrebami. Konštatoval, že pri poslednom rozhodovaní o určení výšky výživného mala matka priemerný zárobok 916,29 Eur a v súčasnosti má príjem 963,35 Eur, jej príjem sa tak zvýšil o 50,06 Eur. Otec mal pri poslednom rozhodovaní o určení výšky výživného základ dane v roku 2009 v sume 2.130,93 Eur, v súčasnosti okresný súd vychádzal zo základu dane otca v roku 2010 v sume 3.606 Eur, základ dane otca sa tak zvýšil o 1.475,07 Eur. Z uvedeného okresný súd vyvodil, že majetkové pomery otca sa k horšiemu nezmenili. Uviedol, že i napriek tomu, že otec detí má vyšší daňový základ v roku 2010 ako pri poslednom rozhodovaní o určení výšky výživného, na výživnom pre mal. H. E. a mal. V. P. dlhuje viac ako 2.500 Eur iba za rok 2011. Okresný súd mal v konaní za preukázané, že platobná neschopnosť otca nie je spôsobená tým, že otec nemôže vykonávať svoju podnikateľskú činnosť v stavebnej oblasti preto, lebo je zima, sneh a zlé počasie, nakoľko zo zoznamu jednotlivých platieb výživného mal ozrejmené, že súdom stanovenú vyživovaciu povinnosť neplnil ani v období dobrého počasia, teda na jar a v lete. Uviedol, že otec sám potvrdil, že vykonával stavebné práce na rodinnom dome svojho známeho bezplatne, nakoľko tento zasa recipročne poskytoval bezplatne opravárenské služby matke detí na jej osobnom motorovom vozidle. Okresný súd mal za to, že takýto bezplatný výmenný obchod je u otca, ktorý má vyživovaciu povinnosť ku štyrom deťom, neprimeraný, neadekvátny a nemôže byť akceptovaný ako relevantné plnenie výživného pre mal. deti zo strany otca. Pokiaľ otec poukazoval, že do rodiny prispieva naturálnym plnením (vajíčkami a mäsom z vlastného chovu), okresný súd dôvodil, že takéto plnenie nemôže nahradiť potrebu finančných prostriedkov na bežné potreby detí. Pri rozhodovaní o predmetnom návrhu otca preto zohľadnil životné náklady mal. detí, matky a otca, ktorý je zdravý a nemá zásadné dôvody pre to, aby svoju vyživovaciu povinnosť neplnil. Zdôraznil, že navyše bolo v konaní preukázané, že príjem otca sa v hodnotenom období - rok 2010 oproti predchádzajúcemu obdobiu -

rok 2009 zvýšil o viac ako 1.400 Eur ročne a v roku 2011 bezdôvodne pracoval v stavebnej činnosti bez odplaty. Okresný súd doteraz určenú výšku výživného aj s prihliadnutím na ďalšie dve vyživovacie povinnosti otca považoval za primerané pomerom účastníkov, potrebám mal. detí v súčasnej dobe, ako aj možnostiam a schopnostiam rodičov plniť vyživovaciu povinnosť. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec mal. detí, ktorý sa domáhal zrušenia napadnutého rozsudku a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Nesúhlasil s názorom okresného súdu, že si neplní a zanedbáva vyživovaciu povinnosť bez toho, aby mal k tomu závažný dôvod s tým, že takýmto závažným dôvodom je neplnenie si povinnosti zo strany jeho zamestnávateľa - podnikateľa J. J., pre ktorého prácu vykonával, avšak nedostal za ňu zaplatené (cca 3.000 Eur). Nesúhlasil s tvrdením navrhovateľky, že sa venuje svojim záujmom, teda chovu zvierat a nemá zodpovednosť platiť deťom výživné stanovené súdnym rozhodnutím. V tejto súvislosti zdôraznil, že domácu zver, ktorú chová na chalupe, zakúpila zo svojich finančných prostriedkov jeho priateľka a on sa pri svojich pracovných povinnostiach o zver stará a úžitkami z chovu, najmä vajíčkami a mäsom prispieva na výživu deťom. Jedná sa o naturálne plnenie, avšak aj takýmto spôsobom sa snaží v ťažkej finančnej situácii zabezpečiť výživu pre svoje deti, aj keď si uvedomuje, že takéto plnenie nemôže nahradiť potrebu finančných prostriedkov na bežné potreby detí. Dôvodil, že dôvodom pre podanie návrhu na zníženie výživného nebola zmena pomerov v roku 2010, ale zmena pomerov od začiatku roku 2011. Pokiaľ okresný súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že v roku 2011 bezdôvodne pracoval v stavebnej činnosti bez odplaty, išlo o práce na rodinnom dome známeho, ktorý ako protihodnotu opravoval zdarma auto matke detí, avšak tieto práce vykonával v čase svojho osobného voľna, počas víkendov a nie namiesto vykonávania svojej podnikateľskej činnosti.

Krajský súd preskúmal vec podľa ust. § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdiť. Vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého o odvolaní môže súd rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

V preskúmvanej veci okresný súd rozhodoval o návrhu otca na zníženie výživného k mal. H. E. a mal. V. P.. V podanom návrhu dôvodil, že od roku 2011 sa výrazným spôsobom zmenili pomery, z ktorých okresný súd vychádzal pri určení výživného, a to na jeho strane s poukazom predovšetkým na platobnú neschopnosť podnikateľa, pre ktorého ako živnostník vykonával práce, ktorý mu neuhradil za obdobie od januára 2011 do augusta 2011 sumu vyše 3.000 Eur, keď z dôvodu neuhradenia celej dohodnutej odmeny za vykonanú prácu nemal možnosť od začiatku roka 2011 riadne platiť súdom určené výživné na mal. deti. Pri svojom rozhodovaní o podanom návrhu okresný súd postupoval podľa ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre mal. dieťa je zmena a zrušenie výživného možné len na návrh. Podľa ods. 3 citovaného zákonného ustanovenia pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

V zmysle citovaného zákonného ustanovenia sa zmenou pomerov rozumie výrazná zmena tých okolností, ktoré boli podkladom prechádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Plynutím času totiž môže nastať zmena pomerov ako na strane mal. dieťaťa, a to v dôsledku pribúdajúceho veku a nárastu jeho odôvodnených potrieb, tak aj na strane rodičov, a to zvýšením alebo znížením príjmu, prípadne pribudnutím alebo odbudnutím ďalších vyživovacích povinností.

Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že okresný súd sa pri zisťovaní skutkového stavu veci správne zameril na porovnanie pomerov na strane mal. detí a ich rodičov v čase predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom s pomermi v súčasnej dobe. Konštatoval, že výživné na mal. H. E. a V. P. bolo naposledy upravené rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 23.07.2010, č.k. 26C/85/2010-46, ktorým súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej boli mal. deti zverené do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal platiť na ich výživu sumou po 130 Eur na každé dieťa. V tom čase matka mal. detí dosahovala priemerný mesačný zárobok vo výške 916,29 Eur a otec ako živnostník za rok 2009 vykázal základ dane v sume 2.130,93 Eur. Mal. H. E. mal X,X roka a mal. V. P. mala X rokov. Okrem toho mali rodičia vyživovaciu povinnosť k dvom plnoletým deťom B. a Y..

Od poslednej úpravy výživného nastala zmena pomerov na strane mal. detí, keď mal. H. E. má X rokov, je žiakom X. ročníka základnej školy, má problémy s alergiou. Mal. V. P. má X,X roka, je

žiačkou X. ročníka základnej školy. Náklady mal. detí sa zvýšili nielen v súvislosti s ich vekom, nárastom životných nákladov, ale predovšetkým u mal. V. P. v súvislosti s nástupom na základnú školu, s čím sú nepochybne spojené vyššie náklady a u mal. H. E. v súvislosti s problémami s alergiou. Na strane matky výrazná zmena pomerov nenastala, keď jej priemerný čistý mesačný zárobok predstavuje 960,35 Eur, jej príjem sa tak zvýšil o 50,06 Eur, ktorú skutočnosť konštatoval aj okresný súd. Okresný súd porovnal pomery aj na strane otca mal. detí a konštatoval, že základ dane otca sa od poslednej úpravy výživného oproti roku 2010 zvýšil o 1.475,07 Eur. V tejto súvislosti uviedol, že majetkové pomery otca sa k horšiemu nezmenili. Postupoval správne, keď zmenu pomerov vyhodnocoval porovnávaním od poslednej úpravy výživného v roku 2010, kde v tom čase súd vychádzal z daňového priznania otca za predchádzajúci kalendárny rok 2009 s jeho daňovým priznaním za rok 2010, nakoľko v čase rozhodovania okresného súdu (01.03.2012) iné daňové priznanie okresný súd k dispozícii nemal. Je však nepochybné, že z prehľadu príjmov otca za rok 2011, ktoré okresnému súdu otec predložil, otec detí celkovo v roku 2011 fakturoval svoje výkony prác sumou 5.843,50 Eur, z čoho bolo uhradené 2.935 Eur a 500,- Kč. Navyše mal okresný súd za preukázané z výpisu zo živnostenského registra otca detí, že otec podniká predovšetkým v oblasti stavebnej činnosti, v oblasti kynológie, výcviku psov a prevádzkovania hotela pre psov. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že okresný súd vyhodnocoval zmenu pomerov od poslednej úpravy výživného nielen v súvislosti s rokom 2010, ale túto vyhodnocoval aj v súvislosti s pomermi otca v roku 2011 do jeho rozhodnutia. Mal za preukázané, že platobná neschopnosť nebola spôsobená tým, že otec nemôže vykonávať svoju podnikateľskú činnosť v stavebnej oblasti v zimnom období. Na pojednávaní pred okresným súdom otec sám potvrdil, že si vie finančné prostriedky zarobiť, keď uviedol: „Matka detí určite vie, že ja viem zarobiť peniaze“. Námietky otca, týkajúce sa jeho zadĺženia z dôvodu jeho problémov s neplatičmi, odvolací súd v súvislosti s vyživovacou povinnosťou k mal. deťom nepovažuje za dôvodné. Tieto nemôžu viesť k zníženiu vyživovacej povinnosti k mal. deťom, ktoré sú výživou odkázané na svojich rodičov. Je na otcovi, aby si svoje pohľadávky voči svojim dlžníkom uplatnil súdnou cestou a zabezpečil si tak prostriedky na to, aby si vyživovaciu povinnosť k mal. deťom mohol riadne plniť. Napriek v odvolacom konaní predloženému daňovému priznaniu za rok 2011, v ktorom otec vykázal základ dane 711,74 Eur, odvolací súd dospel k záveru, že návrh na zníženie výživného nie je dôvodný. Schopnosti a možnosti povinného rodiča musí súd zhodnotiť zo všetkých relevantných hľadísk, najmä z hľadiska jeho veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, možnosti jeho uplatnenia v danom regióne so zreteľom aj na zistenú mieru nezamestnanosti a podobne. Majetkové pomery rodiča totiž nie je možné zohľadňovať a posudzovať len podľa vykazovaného príjmu, predovšetkým nie v prípade rodiča, ktorý vykonáva podnikateľskú činnosť. Nemožno ponechať bez povšimnutia, že otec je v produktívnom veku, je to zdravý človek a nesporne má schopnosti, na ktoré mu bolo vydané živnostenské oprávnenie a v tejto oblasti môže vykonávať prácu. Podstatnou skutočnosťou je, že otec nie je viazaný na prácu výlučne v mieste svojho bydliska, môže pracovať v ktoromkoľvek regióne Slovenska, prípadne i v zahraničí. Sám potvrdil, že peniaze si vie zarobiť a aj v čase rozhodovania súdu prvého stupňa prácu mal prisľúbenú. Odvolací súd zastával názor, že je nepochybne v možnostiach a schopnostiach otca mal. detí, aby si zabezpečil dostatok práce buď vo svojom odbore, alebo v inom odbore v mieste bydliska alebo v inom regióne, ktorá mu zabezpečí dostatočný príjem na to, aby mohol platiť výživné pre mal. deti v doposiaľ určenej výške. V súčasnej dobe sú totiž aj v oblasti stavebníctva používané technológie, ktoré nebránia výkonu tejto činnosti aj v zimnom období. Odvolací súd záverom uvádza, že nie je možné ponechať uspokojovanie potrieb mal. detí iba na matke a požadovať od nej, aby naďalej v prevažnej časti preberala na seba všetky povinnosti voči deťom, a to nielen osobnú starostlivosť, ale aj vyživovaciu povinnosť.

Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil, keď dospel k záveru, že okresný súd správne rozhodol o návrhu otca na zníženie výživného, ktorý v celom rozsahu zamietol.

Rozhodnutie bolo senátom prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.